

Uchwała 3.e./313/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Warszawie
z dnia 24 kwietnia 2024 roku

**w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Wiązowna sprawozdaniu
z wykonania budżetu Gminy Wiązowna za rok 2023**

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325 t.j.), art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.) – **Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie:**

Przewodniczący: - **Kamil Michalak**
Członkowie: - Aneta Dygus
- Konrad Pachocki

uchwała, co następuje:

§ 1

pozytywnie z uwagami zawartymi w uzasadnieniu opiniuje przedłożone przez Wójta Gminy Wiązowna sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Wiązowna za rok 2023.

§ 2

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 3

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Uzasadnienie

W dniu 02 kwietnia 2024 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie, wraz z Zarządzeniem Wójta Gminy Wiązowna Nr 45.1026.2024 z dnia 02 kwietnia 2024 roku, wpłynęło sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Wiązowna za 2023 rok.

Wraz z ww. sprawozdaniem została przedłożona informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Wiązowna według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie dokonał analizy i oceny ww. dokumentów w zakresie zgodności z obowiązującym prawem.

W efekcie powyższych działań Skład stwierdził, co następuje:

Plan dochodów został zrealizowany w wysokości **139.965.009,45 zł**, co stanowi **95,18%** uchwalonego planu. Dochody bieżące wykonano w wysokości **96,40%** planu, natomiast dochody majątkowe zrealizowano w wysokości **89,96%** planu.

Plan wydatków został wykonany w kwocie **184.209.458,64 zł**, co stanowi **95,88%** uchwalonego planu. Wydatki bieżące wykonano w wysokości **94,61%** planu, natomiast wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości **98,39%** uchwalonego planu.

Planowane przychody zostały wykonane w wysokości **94,38%** planu, natomiast planowane rozchody zostały wykonane w **76,76%**.

Wynik budżetu zamknął się deficytem w kwocie **44.244.449,19 zł**, podczas gdy planowany był deficyt w wysokości **45.066.769,48 zł**.

Na podstawie sprawozdania Rb-Z ustalono, że zobowiązania Gminy Wiązowna na koniec 2023 roku według tytułów dłużnych wyniosły **95.658.255,27 zł**, co stanowi **92,60%** wykonanych dochodów ogółem pomniejszonych o wykonane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody wyszczególnione w art. 217 ust. 2 pkt. 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Na powyższą kwotę składają się zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych, emisji obligacji komunalnych oraz umowy wywołującej skutki ekonomiczne podobne do umowy kredytu lub pożyczki (zakup na raty). Jednocześnie Gmina nie była obciążona zobowiązaniami wymagalnymi.

Skład Orzekający konsekwentnie zwraca uwagę na **bardzo wysoki poziom obciążenia budżetu** wynikający z zaciągniętych zobowiązań finansowych. Skład przypomina, iż zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1964) w latach 2023-2025 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie może przekraczać 100% wykonanych w tym roku budżetowym dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Z przedłożonego sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wynika, że Gmina posiada należności wymagalne w kwocie **5.457.326,19 zł**, co stanowi **3,90%** zrealizowanych dochodów ogółem.

Zgodnie z art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r., poz. 399 t.j.) w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu gminy ujmuje się informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w ust. 2-2c, wraz z objaśnieniami. Ze sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Wiązowna za rok 2023 wynika, że ww. dochody zostały wykonane w wysokości **5.930.711,14 zł**, natomiast wydatki w kwocie **5.480.744,80 zł**. Skład Orzekający przypomina, iż zgodnie z art. 6r punkt 1aa ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu zrealizowano dochody w kwocie **380.579,57 zł**, natomiast wykonane wydatki na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i zwalczaniem narkomanii wyniosły **294.959,25 zł**. Skład Orzekający zauważa, że w myśl art. 18² oraz art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń winny być wykorzystywane na realizację: gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, a także zgodnie z art. 31a i 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.) na pomoc obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie jednostki samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy i usług społecznych, zapewniania schronienia, edukacji, opieki i wychowania, organizacji czasu wolnego, w tym kultury i sportu oraz zdrowia publicznego.

Ze sprawozdania Rb-NDS o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 wynika, że wykonane wydatki powiększone o zrealizowane rozchody przekraczają osiągnięte dochody powiększone o wykonane przychody o kwotę **567.707,06 zł**.

Z wyjaśnień przedłożonych przez Gminę Wiązowna wynika, iż cyt. „(...) *ujemna kwota bilansowania budżetu za rok 2023 została spowodowana tym, że w celu obniżenia kwoty długu na koniec 2023 r. nie wyemitowano ostatniej transzy obligacji w kwocie 2.900.000,00 zł. W związku z powyższym plan przychodów został niewykonany w 100%, natomiast na rachunku bankowym Gmina Wiązowna posiadała środki z subwencji oświatowej na styczeń 2024, która nie jest księgowana jako dochody*

wykonane roku 2023, tylko roku 2024. Ze względu na niski poziom środków pieniężnych na rachunku bankowym z ww. subwencji w grudniu 2023 r. zostały zapłacone zobowiązania w placówkach oświatowych (m.in. składki ZUS, podatek dochody do US i inne), by nie obciążać tymi wydatkami budżetu roku 2024. Powyższe spowodowało sytuację, że wydatki + rozchody przekroczyły dochody + przychody. (...)”.

Skład Orzekający zauważył, iż budżet jednostki samorządu terytorialnego, w myśl art. 211 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, a zatem dokonywanie wydatków winno następować ze środków stanowiących dochody danego roku. Natomiast dokonywanie wydatków ze środków, które stanowią dochody następnego roku budżetowego skutkuje tym, że pozostaje do dyspozycji w roku następnym niższa kwota na planowane wydatki, i właśnie o tę kwotę należy pomniejszyć planowane wydatki roku następnego, aby zachować równowagę budżetu. W tym miejscu Skład Orzekający wskazuje także na wymogi wynikające z art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznej, według którego wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

Subwencja ogólna, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 356 ze zm), składa się z subwencji oświatowej, przy czym o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej, zgodnie z art. 7 ust. 3 tej ustawy, decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast rozdysponowanie przez organ wykonawczy subwencji oświatowej przekazanej w grudniu 2023 roku na wydatki oświatowe 2023 roku w wysokości **567.707,06 zł** stanowi naruszenie ww. przepisów, ponieważ pozbawiło organ stanowiący podjęcia decyzji o przeznaczeniu tych środków w 2024 roku.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, a także wyjaśnienia zawarte w sprawozdaniu stwierdził, że po za ww. nieprawidłowościami opracowane sprawozdanie spełnia wymogi wynikające z art. 269 pkt 1 - 3 ustawy o finansach publicznych.

Wskazać przy tym należy, że wydając opinię Skład Orzekający dokonał oceny sprawozdania pod względem kryterium jego zgodności z prawem. Natomiast ocena działań Wójta w zakresie stopnia realizacji budżetu oraz gospodarności i celowości przy wykonywaniu budżetu, należy do organu stanowiącego Gminy Wiązowna.

W związku z tym Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji uchwały.